

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoCsp/44/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619201572
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8619201572.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: X. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, XXX XX G., právne zastúpenej: advokátom Mgr. Matúšom Mackom, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanej: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 450,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Svidník sp. zn. 4Csp/82/2019-63 zo dňa 30.06.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
 - „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi primerané finančné zadostučinenie vo výške 450,00 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
 - II. Žalovaná strana je povinná zaplatiť súdny poplatok z návrhu na účet Okresného súdu Svidník v sume 27,00 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
 - III. Priznáva žalobkyňi voči žalovanej strane náhradu trov konania v rozsahu 100 % na účet právneho zástupcu, o výške ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že nárok žalobkyne na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenie považoval za dôvodný a uplatnenú sumu vo výške 450,- eur za primeranú. Poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa sa ako spotrebiteľ proti žalovanej ako dodávateľovi domáhala ochrany svojich práv v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 6Csp/81/2017-57 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.11.2018 sp.zn. 7Co/101/2018-89, pričom v tomto konaní bola úspešná.

Bol toho názoru, že nárok žalobkyne je dôvodný a suma 450,- eur predstavuje primerané finančné zadostučinenie titulom uplatňovaného práva z vyššie uvedeného rozhodnutia tamojšieho súdu v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu, pretože boli porušené práva žalobkyne ako spotrebiteľa a tieto boli spôsobilé privodiť jej ujmu, pričom tento stav bol v konaní riadne preukázaný, žalobkyňa bola v konaní úspešná, pričom toto postačuje na uplatnenie nároku na primerané finančné zadostučinenie, nakoľko ide o spotrebiteľský vzťah a žalovaná bola povinná prinajmenšom konať v súlade s dobrými mravmi. Uzavrel, že právo, respektíve nárok na primerané finančné zadostučinenie (v zmysle § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa) ma spotrebiteľ voči tomu, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej Zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom zodpovedá, a preto bolo potrebné vo veci takto rozhodnúť.

Pokiaľ sa týka povinnosti zaplatiť súdny poplatok z návrhu uviedol, že v danej veci bol žalobca v zmysle § 4 ods. 2 písm. u/ zákona č. 71/1992 Zb., ako spotrebiteľ domáhajúci sa svojho práva podľa osobitného predpisu (zákon č. 250/2007 Z.z.) oslobodený od poplatku za podanie žaloby, pričom v konaní bola úspešná. Pretože žalobkyňa bola oslobodená od platenia súdnych poplatkov a v konaní úspešná, súd zaviazal žalovaného zaplatiť súdny poplatok za podanie žaloby na súd v sume 27,- eur. Poplatok bol stanovený podľa položky číslo 1 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov zákona o súdnych poplatkoch, ako 6 % z hodnoty predmetu sporu (6 % z hodnoty sporu = 27,- eur). Žalovanej strane bola povinnosť tento zaplatiť platobným predpisom výrokom číslo II. rozsudku.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná v ktorom okrem iného uviedla, že má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie Okresného súdu Svidník pod sp. zn. 6Csp/81/2017 zo dňa 30.01.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/101/2018 zo dňa 28.11.2018, ktorým súd určil povinnosť žalobkyňi na uhradenie sumy 26,- eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 19.04.2016 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 94,58 %. Mala za to, že predmetné rozhodnutie má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Považovala vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu prípadne priznanú náhradu finančného zadosťučinenia (vo výške 450,- eur) za neprimerane prísnu a založenú na svojvoľnom a arbitrárnom výklade práva.

Ďalej uviedla, že si dovoľuje úctivo požiadať príslušný súd, aby pri posudzovaní žalobkyňou uplatneného práva posudzoval konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu strán sporu a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj konanie žalobkyne, ktorá sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sama konala v rámci kontraktáčného postupu ľahostajne, a o úver požiadala celkovo štrnásť krát.

Bola toho názoru, že takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o duplicitné uplatnenie a priznanie sumy bezdôvodného obohatenia. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritériá stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznanú výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Vo vnútroštátnom prostredí môže byť teda vytvorený a aplikovaný vlastný model sankcionovania tak, aby bola možná náprava súladná s právnym poriadkom a v neposlednom rade aj so Smernicou a právnou úpravou Európskej únie.

Navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

4. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

5. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

6. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

7. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

8. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

9. Z obsahu spisu považuje odvolací súd za nepochybné, že rozsudkom Okresného súdu Svidník pod sp. zn. 6Csp/81/2017-57 zo dňa 30.01.2018 žalobkyňa Pohotovosť, s.r.o. voči žalovanej X. o zaplatenie sumy 960,84 eura s príslušenstvom rozhodol spôsobom, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 26,- eur s 5 % úrokom z omeškania od 19.04.2016 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti súd žalobný návrh zamietol. Titulom odvolania Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 28.11.2018 pod sp. zn. 7Co101/2018-89 potvrdil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania (právoplatnosť nadobudol dňa 15.01.2019).

10. Právoplatným ukončením konania vo veci 6Csp/81/2017 Okresného súdu Svidník, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenie práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovanej právo na primerané finančné zadosťučinenie.

11. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie. Je potrebné si ozrejmiť, že bola to práve žalovaná, ktorá koncipovala obsah formulárovej zmluvy o úvere, za použitia neprijateľnej podmienky.

12. Nielen vnútroštátna právna úprava (napr. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), ale aj právo Európskej únie kladie dôraz na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor Európskej únie dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

13. Pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia vzal odvolací súd do úvahy, že neprijateľná zmluvná podmienka neplatná v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka je spôsobilá negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľa a potenciálne ohroziť jeho sociálny či rodinný život.

14. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod.

15. Žalovaná si vo vzťahu k žalobkyni uplatňovala finančné plnenie na ktoré nemala nárok, vyvolal u nej stav právnej neistoty. Konanie žalovanej vo vzťahu k žalobkyni je o to závažnejšie, že predmetná zmluvná podmienka bola súdmi opakovaně judikovaná ako neprijateľná, čoho si je žalovaná plne vedomá, a napriek tomu, a v rozpore s ust. § 53a Občianskeho zákonníka si z nej žalovaná uplatňovala nárok v konaní č.k. 6Csp/81/2017 a trvala na jej prijateľnosti a platnosti.

16. Odvolací súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadost'učinenia sumu 450,- eur, a to aj s ohľadom na intenzitu zásahu žalovanej do práva žalobkyne ako spotrebiteľa.

17. Odvolací súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadost'učinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

18. V dôsledku konania žalovanej bola žalobkyňa nielenže vystavená bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bola nútená aktívne sa brániť voči podanej žalobe žalovanou prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

19. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovanej nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnej žalobkyni. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyni z obsahu spisu žiadne trovy nevyplývajú, ich náhrada jej nebola priznaná.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).